

Прамова тав. ПАНАМАРЭННА¹

Таварышы! Пасля XVIII з'езда партыі прамысловасць Беларусі прадаўжала няўхільна расці і прадаўжаў павялічвацца аб'ём прамысловай прадукцыі. За 1940 год аб'ём прамысловай вытворчасці рэспублікі ўзрос на 15 %. У заходніх абласцях Беларусі, якія нядаўна знаходзіліся на становішчы калоніі былой польскай дзяржавы, за першы год існавання савецкай улады аб'ём прамысловай вытворчасці вырас амаль у два з палавінай раза. Узрасла мясцовая прамысловасць рэспублікі.

У 1940 годзе створана 839 прадпрыемстваў мясцовай прамысловасці і промкааператывных арцелей. Многія галіны прамысловасці і прадпрыемствы значна палепшылі сваю работу, выканалі план і дабіліся павелічэння аб'ёму вытворчасці. Лесазагатоўчая і лесапрацоўчая прамысловасць у 1940 годзе павялічыла выпуск прадукцыі ў параўнанні з 1939 годам на 53 %. У 1941 годзе прырост прадукцыі лясной прамысловасці к 1939 году складзе 225 %. Такі прырост лясной прадукцыі мае тым большае значэнне, што лясная прамысловасць Беларусі займае вялікую ўдзельную вагу ў лясной прамысловасці Саюза і размешчана найбольш блізка да важных прамысловых раёнаў Саюза.

Студзеньскі план па загатоўцы лесу выканан на 125 % і па вывазцы—на 133 %. Гэта дазволіць значна палепшыць снабжэнне лесаматэрыяламі металургічнай, нафтавай і іншых галін прамысловасці Савецкага Саюза. Гэта стварыла таксама умовы для рэзкага палепшання работы ўсіх галін лясной прамысловасці. Раней адставаўшая запалкавая прамысловасць цяпер перавыконвае план. Перавыконваюць планы таксама іншыя галіны лясной прамысловасці: фанера, мэбля і т. д.

Тэкстыльная прамысловасць Беларусі ў 1940 годзе выканала план на 102 %. Вялікіх поспехаў дабіліся беластоцкія тэкстыльшчыкі, якія выканалі гадавое заданне на 105 %, не гледзячы на тое, што ў гэты перыяд праводзілася рэканструкцыя беластоцкай тэкстыльнай прамысловасці, у выніку якой з 95 дробных саматужных прадпрыемстваў створана 25 сярэдніх і буйных тэкстыльных прадпрыемстваў.

Некалькі палепшылі таксама сваю работу лёгкая, харчовая і паліўная прамысловасць. Аднак цэлы рад галін прамысловасці і многа прамысловых прадпрыемстваў Беларусі працуе незадавальняюча.

Прамысловасць будматэрыялаў, шкляная, металапрацоўчая і некаторыя іншыя не выканалі плана ні па валавой прадукцыі, ні па асартыменту. Праверка работы гэтых галін прамысловасці паказала, што там пануе расхлябанасць, запушчанае арганізацыйна-тэхніч-

¹ Скарочаная стэнограма.

нага кіраўніцтва, а з прычыны гэтага велізарныя прастоі, перарасход сыравіны, матэрыялаў, паліва, вялікія страты ад браку. Многія прадпрыемствы будматэрыялаў мелі велізарныя прастоі з прычыны адсутнасці паліва, у той час як калі-б яны праявілі належныя клопаты, то маглі-б запасці торфу столькі, колькі ім патрэбна.

У запалкавай прамысловасці толькі з-за таго, што не пераадалелі затрымак у прыёмцы запалак набіўнымі цэхамі, мелася звыш 7 тысяч аўтамата-гадзін прастояў. У выніку краіна страціла 200 тысяч скрынак запалак.

У шклянёй прамысловасці страты ад браку і боя за 1940 год складалі 1.358 тысяч рублёў, што перавышае аб'ём вытворчасці вялікага шклозавода.

У лясной прамысловасці сотні машын і трактараў прастойваюць у выніку адсутнасці планава-папераджальнага рамонту, недастатковай падвозкі драўніны к трасам, нясвоечасовай разгрузкі і іншых прычын.

Зусім незразумела існуючая ў лясной прамысловасці недаацэнка такога важнейшага віду механізацыі лесараспрацовак, як пераносныя рэльсавыя вузкакалейныя пуці.

Па Наркомлесу Беларусі сабесконт вывазкі лесу за дзевяць месяцаў 1940 года характарыстэца наступнымі цыфрамі:

Вывазка трактарамі	р. 97 к.	куба-кілометр
Вывазка аўтамашынамі	р. 30 к.	>
Вывазка па вузкакалейках	р. 29 к.	>

Такім чынам, вывазка па вузкакалейках абходзіцца ў 9 раз дзешавей, чым вывазка трактарамі.

Прымяненне вузкакалейных дарог нават з-коннай цягай ва ўмовах Беларусі стварыла-б круглагадавую эксплуатацыю масіваў, зняло-б у вялікай меры залежнасць лясной прамысловасці ад гумы, бензіна, высвабодзіла-б іх для іншых галін прамысловасці, дазволіла-б пачаць прамысловую лесараспрацоўку масіваў, якія не могуць распрацоўвацца пры трактарнай і аўтамабільнай цязе. Напрыклад, у Беларусі слаба распрацоўваюцца лясныя багаці Палесся, дзе ў адным Тураўскім лесамасіве каля 7 мільёнаў кубаметраў пераспелай драўніны каштоўнейшых парод (у тым ліку ў вялікай колькасці дуб). Дастаткова звязць вузкакалейкай масівы з ракой Прыпяццю і бліжэйшай чыгункай, каб даць выхад велізарнай колькасці лесу.

Наркомлесу СССР трэба было-б у бліжэйшыя годы значна павялічыць прымяненне вузкакалейных рэльсавых пуцей на лесараспрацоўках.

Заслугоўвае сур'ёзнай увагі становішча спраў у лесахімічнай прамысловасці промкааперацыі. Як гэта ні дзіўна, у апошнія годы выраб важнейшых прадуктаў лесахіміі пачаў скарачацца.

Адбылося гэта таму, што промкааператыўнай прамысловасці, якая дае большасць прадуктаў лясной хіміі, не ўдзялялася ўвагі, яе існаванне неяк нават у разлік не прымалася, яе нашы райкомы партыі, уласна, і за прамысловасць не лічылі, і вытворчасць паступова скарачалася.